

Emporion

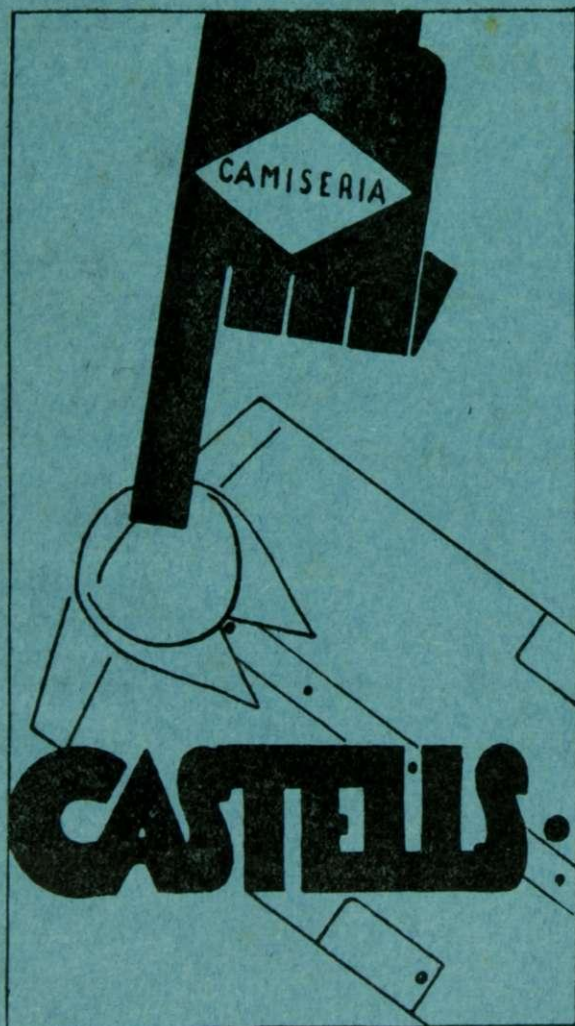
ANY V

Segona època

NUM. 289

SUMARI

Lleus comentaris: Terúlia política, per Josep Castells. = Lliçons vulgars de Llengua Catalana, per Lucianus. = Vers & Prosa: Goig, per R. Bou. = D'Esport, per Josep K. Geli. = Notícies. = Moviment de Població.

Bordallo i Ruiz

Saló Hollywood

PENTINATS ESTIL CINE (CREACIONS)

Boqueria, 6 - Telèfon, 24.266

Barcelona

FUMADORS...!

Fumeu sempre el paper català

CARLETS

Fabricat per

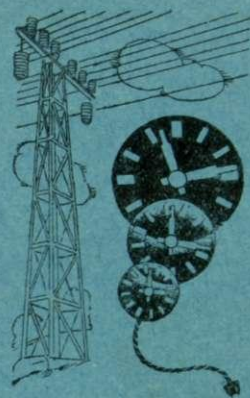
F. RIUS

de

OLOT

Relotgeria

Anicet Quer

Relotges de to-
tes classes i
marques.

Especialitat en
Relotges
Elèctrics.

I muntatges de
Relotges pú-
blics de Torra o
Campanar.

TORROELLA DE MONTGRI

F O N D A S I M O N

SERVEI A LA CARTA I A COBERTS
SALONS ESPECIALS PER A CASA-
MENTS, BATEIGS, ETC.

PREUS ECONÒMICS

Telèfon, 17992

B A R C E L O N A

Esparteria, 6

i
Vidrieria, 12

DISPONIBLE

Emporion

PERIODIC QUINZENAL

ANY V
SEGONA
EPOCA

Torroella de Montgrí, 8 de març de 1936.

PREUS DE SUSCRIPCIO

Torroella, un any
Fora, un any
Estranger, un any

5 pessetes
5'50
6'00

Núm. 289

LLEUS COMENTARIS

Tertúlia Política

GRIS. — Gràcies a Déu que s'ha acabat aquest tripijoc de les eleccions. Així callarem d'un pic i em deixarem viure amb repòs.

BLANC. — Vos, rai; sempre n'heu tingut de calma i de repòs. Sou inalterable. Per això sou gris.

ROIG. — Espereu-vos. Que no es faci masses il·lusions. Em sembla que ara el farem pujar de tò.

GRIS. — Què voleu dir?

BLANC. — Vol dir que també us faran passar per l'adreçador.

ROIG. — Vull dir que tots som ciutadans i que tots hem d'ajudar a portar la carga.

GRIS. — A mi no m'emboliqueu. Això és cosa de vosaltres. Sóc apolític jo. Sóc neutral. Tant me fa que governin els blancs com els roigs.

BLANC. — Aquesta sí que és bona. Vet aquí

què teniu vosaltres. Feu com l'estruc, quan hi ha perill, amagar el cap sota l'ala. Per això són aquests els que ara tailen el bacallà. Per això anem tan bé, valua el món dolent.

ROIG. — Ep, ep! Si tallem el bacallà és perquè el poble ho vol així. El poble està amb nosaltres. I el poble és sobirà.

GRIS. — Hauriem d'escatir què enteneu per poble. El poble sou vosaltres; ningú més que vosaltres; els professionals de la política.

BLANC. — Alto! El roig té raó aquesta vegada. El poble és el conjunt de ciutadans. Tots plegats representem el poble, dins una gamma de colors i de matissos diferents. El roig és la marxa. Jo soc el fre. I vos... vos l'encrebanc que tan sovint feu saltar les rodes.

GRIS. — Justa la fusta. Ja us he dit que jo no sóc res; jo no em fico en res; tant me fa els uns com els altres. Em repugna la política; la deixo

per a vosaltres. Jo no aspiro pas a ésser personatge.

BLANC.—Jo tampoc.

ROIG.—Jo sí. Vosaltres no hi aspireu perquè compareu amb mi, ja en sou de personatges. Heu anat tan bé fins ara dalt del coixe, que us ve de nou que us toqui a vosaltres l'anar a peu.

BLANC.—En què quedem? On és la igualtat que predicàveu? No heu dit que, o tots a peu, o tots a cavall?

GRIS.—Ara m'agrada, que us piqueu les crestes. Ja seré jo el que tindrà la raó en darrer terme.

ROIG.—Vos el que no teniu és sentir comú; no teniu sensibilitat, que és igual com dir que no teniu vergonya.

GRIS.—Allà va que trona.

ROIG.—Ben net que sí. Aquests al menys donen la cara. Al menys lluiten per una causa; una causa que jo crec equivocada, però en definitiva, es mouen, com nosaltres, per un ideal.

GRIS.—Romansos. Manar, manar us interessa tan bé a l'un com a l'altre. Tots sou lligats amb el mateix patró.

BLANC.—En quant a civisme, en quant a interès per la cosa pública, potser sí que som lligats amb el mateix patró. Però, vós, com que no en teniu de patró, com que sou un gassiu, una cosa abstracta, sou incapaç d'aturar l'embranchida del roig.

ROIG.—I de deslliurar el poble de la grapa del blanc.

GRIS.—Ho veieu com veniu amb mi; l'un apreta i l'altre amolla. Unicament joestic per damunt de les vostres ambicions i de les vostres pica-baralles.

ROIG.—I cal Vosaltres tot fent el gris teniu l'ànima negra dels blancs. Sou com ells: reac-

cionaris.

BLANC.—No; no. Cap a vosaltres vénen; cap a vosaltres, sobretot, quan heu guanyat.

ROIG.—Ho fan perquè els perdonem la vida.

BLANC.—Perquè no tenen escrupols —heu de dir.

GRIS.—Ja... ja... ja... no em feu pas riure. Voleu que us conti una història, per acabar?

BLANC.—No em vingueu amb històries.

ROIG.—La història és un llibre en blanc.

GRIS.—Una vegada hi havia dos marxants a la plaça, que venien taronges. Es disputaven la venda anunciant a grans crits la seva mercaderia. El públic però, en feia cas omís, el preu no els interessava. Aprofitant un moment de descuit, un observador va barrejar les taronges de l'un a la parada de l'altre. En adonar-se del canvi, es posaren furients, acusant-se mútuament de lladres. La disputa es féu tan forta que degenerà en una verdadera batalla de taronges. Conten que hi ha molta gent que encara els dura aquell empaix de taronges...

ROIG.—I bé. Què voleu dir amb això?

GRIS.—Que aneu amb compte. Que la història es repeteix.

BLANC.—Però no es repeteix igual cada vegada.

JOSEP CASTELLS.

Lliçons vulgars de Llengua Catalana

Són tan freqüents i passen tan desapercudes en el llenguatge parlat i escrit les servils traduccions dels *demás* i *además* castellans, que creiem útil de tornar avui a parlar d'aques-

res traduccions, estudiant-les amb una mica de detenció. Ens serveixen de mestres i guies els gramàtics més solvents de casa nostra.

Els demés.

Amb article. Adjectiu. Pot reemplaçar-se per: Els altres; tots els altres; els restants; la resta.

Exemples: De la colla, veiérem en Pere i en Josep, *els aemés* no comparegueren. — Cal dir: *els altres* no comparegueren.

Quatre d'elles van venir amb nosaltres, i *les demés* se'n van tornar. — Cal dir: *les altres* se'n van tornar.

Els quatre primers poden entrar ara mateix; *els aemés* s'hauran d'esperar. — Cal dir: *els restants*, o bé *els altres* s'hauran d'esperar.

Los demés, en català antic equival a «la major part», *los más* en espanyol.

Exemple: Aprés Tirant batejà quasi tots los presoners per ço com los demés (la major part) eren parents del Rei ben acostats. — *Tirant lo Blanc*.

Lo demés.

Lo demás, en espanyol. Pot reemplaçar-se per: la resta; totes altres coses.

Exemple: Això és el que recordo, *lo demés* ho he oblidat. — Direm: *la resta* ho he oblidat.

Estigues bé amb la teva consciència; *lo aemés* són trons. — Podem corregir: *la resta* són trons.

Pel demés.

En castellà, *por lo demás*. Conjunció continuativa. Pot reemplaçar-se per: altrament, d'altra banda, d'altra part.

Exemples: Li he volgut demostrar que no es porta prou bé; *pel demés* no estic pas enfadat d'ell. — Cal dir: *d'altra part* no estic.

És un xic vanitós i xerraire; *pel demés* és

un bon home — Direm: *a l'altre banda* és un bon home.

Demés.

Quan és adjectiu i va sens article, en castellà *demás*. Pot reemplaçar-se per: tots altres; tots (nosposat); qualsevol (plural amb dues ss).

Exemples: Fills, néts, germans i *demés* parents... — Direm: germans i parents *tots*; o bé, i *tots altres* parents.

Calç, guix i *demés* materials de construcció. — Direm: i *tots altres* materials; o bé, i *qualsevol* materials.

A demés.

Conjunció continuativa. Substituts, segons els diferents casos: encara, també, a més, així mateix, no res menys, demés, ultra, encara més, endemés.

Exemples: Racional dius, *encara*, que és l'ànima dels bruts (Fóra incorrecte dir: racional dius, *ademés*...)

E açò ab toia veritat ho provaré ab diis de la sancia escriptura e *no res menys* ab los quatre evangelistes... (Incorrecte: *acemés* ab les quatre...)

Nota: Tinguem present que *no res menys* equival a *així mateix* i *no gens menys* (escrit també *nogensmenys*) al castellà *no obstante*.

Primerament que fassais pau e treves per tot Catalunya... e *demés* volem que prengais bovatge sobre nostres hòmens... (Incorrecte: i *ademés* volem etc.)

Ha obtingut tal cosa i tal altra, i, *encara*, tal altra (Incorrecte: i, *aemés*, tal altra.)

Presidia el dol el senyor Esteve; hi havia *demés* tots els seus germans. (Fóra incorrecte: hi havia *ademés* etc.)

Pois mirar tots aquests llibres i *encara* pois

consultar tots aquests altres. (En espanyol: *y además puedes consultar...*)

Cal que treballem tota la tarda, i, *encara més*, una estona al vespre. (Espanyol: *y además un rato...*)

Además de

Locució prepositiva. En tots els casos, igual a *ultra*; en varis casos, a *a més de*, *llevat de*, *encara*.

Exemples: *Además* d'aquesta formació popular de mots, hi ha l'anomenada formació savia o erudita. (Cal dir: *ultra* aqueixa formació; o bé; a més d'aqueixa formació.)

Además d'incomprensible resultava enuïjós. (Cal dir: a més d'incomprensible...)

Además de la gramàtica catalana hauríem d'estudiar l'espanyola. (Cal dir: a més de la gramàtica etc.)

Además de la cervesa, s'havia begut dues ampolles de vi. (Poi dir-se: Demés de la cervesa etc.)

Notem la diferència entre l'anterior *demés* i *de més* (escrit amb els dos elements separats) «Una pesseta *de més*», (sobra una pesseta).

LUCIANUS.

VERS & PROSA

G O I G

Sol que brilles esplendent!

Mar blavenc que joliu, canter!

Sadolleu-me el pensament

de cançons i de complantes,

que vull dir-les a l'Amor

que m'espera a mans besades.

i vull emplenar el seu cor
de perfums i flors gemades.

Estel que lluus en l'espai!

Ventijol que els camps esventes!

Ensenyeu-me el cant més gai,

de tonades més plaentes,

que avui el meu cor sospira

pel gaudí més rialler.

La cançó serà guspira

que encendrà el goig verdader.

R. Bou.

D'ESPORT

Ara s'està comentant que d'aquí poc temps tindrem un nou camp d'esports. Ja era hora! Aquesta notícia m'ha fet recordar el que passà en el camp darrer i voldria que no tornés a succeir.

Amb l'esport, cosa tan apreciada i tan necessària arreu del món, aquí la majoria del jove fa igual que una criatura amb un juguet: al principi hom li té mol d'afecie i es fan maneres perquè es conservi anys; però passar algun temps, quan ja els joves comencen de cansar-se del mateix, o el menyspreuen, o desfan allò que amb tants esforços s'arribà a fer. I pensar que un camp d'esports val més que cap local o cafè!

També n'hi ha uns quants que jugaven a futbol que ara presumeixen d'aficionats i que se sacrificarien (segons ells) per aixecar altra vegada aquest noble esport. Aquests són els que, quan s'havia de desplaçar-se a Flassà o Verges, deien que no podien venir, perquè es-

aven malalts; perquè tenien feina... en fi mil excuses per tal de no anar-hi; però venia el dia d'anar a Palamós o Girona i eren els primers a demanar per jugar i per desgràcia del Club, se'ls havia d'acceptar per falta d'elements. Si aquests són els que han de fer revivre l'esport, val més deixar-ho córrer.

Això no hauria de passar ni s'hauria de voler que passés, puix que un camp, a més de practicar-s'hi l'esport, també serviria per anar-hi a jugar els petits, sempre val més això que no pas que corrin pels carrers i carreteres, ex-

posant-se al perill d'esser aixafats per algun auto o ésser atropellats per una bicicleta.

Un camp d'esports és necessari per fer salut i perquè aquestes criatures sien demà fortes i sanes.

Si és que es fa aquest camp, jove, procura que no duri uns mesos com els altres, puix que si aquest té la mateixa fi, tardaràs anys a tornar a veure'n un altre, i això seria una vergonya per a Torroella.

JOSEP K. GELI

Torroella, 26-1-36.

NOTICIES

NECROLOGICA.—Dilluns passat a la ciutat de Badalona, on residia actualment amb la seva família, deixà d'existir el distingit jove Teodor Ramió i Colls, fill del nostre estimat amic, el conegut torroellenc Josep Ramió. El final posseïa una cultura ben sòlida, per haver-se especialitzat en l'estudi de diversos idiomes. Teodor Ramió havia col·laborat a les pàgines d'*Emporion*, car cultivava la literatura dedicant-se preferentment a la poesia. Ha mort a la flor de la joventut, als vint-i-cinc anys d'edat, quan millors fruits havia de donar per la seva capacitat de treball i per la seva clara intel·ligència. L'acte de l'enterrament va tenir lloc dimecres a la mentada ciutat. Assistí al luctuós acte una manifestació molt nodrida, i es veié el féretre totalment cobert de corones, prova evident de les amistats i de les fondes simpaties de les quals s'havia fet acreedor el malaguanyat jove. A. G. S. i rebim els seus desconsolats pares, germans i família tota el testimon-

ni de la nostra viva condolença.

NATALICI.—La filla del nostre particular amic Joan Tauler, Na Marta, ha deslliurat feliçment una xamósia nena, primer fruit del seu matrimoni amb el conegut propietari en Joan Geli. Enhorabona.

ELECCIONS.—El resultat de les eleccions registrat a la nostra vila donà, com gairebé arreu de Catalunya, un resultat favorable a la candidatura d'esquerra.

Heus ací les dades completes obtingudes per cada un dels candidats:

Front Popular d'Esqueres

Marti Esteve	1.292 vots
Puig i Pujades	1.289 »
Mascort	1.289 »
Sanjaló	1.287 »
Casanellas	1.281 »

Front Català d'Ordre:

Busquets.	838	vots
Larramendi	838	»
Estelrich.	835	»
Badia	835	»
Ayats	827	»

Total votants: 2 139 vots.

CANVI D'AJUNTAMENT.—Davant del resultat electoral, la setmana passada, obeint ordres de la superioritat, es procedí a la destitució de l'Ajuntament gestor, nomenant-se pels regidors populars que restaren, junt amb els suplents, alcalde el senyor Joan Viladevall, que havia figurat en la candidatura d'esquerra presentada en les darreres eleccions municipals. També es procedí al canvi del Jutge municipal havent estat nomenat interinament el senyor J. Puig.

Dimarts passat prengueren possessió els components de la majoria de l'Ajuntament popular, ratificant-se en llurs càrrecs tots els que ja els ocupaven abans dels fets del sis d'octubre. Per aquest motiu acudí a la sessió un públic molt nombros que envai el saló de sessions i la plaça de la República. A requeriment del públic l'Alcalde popular senyor Pere Vicens dirigí la paraula a la concurrència que l'aplaudí repetidament.

ELS AMNISTIATS.— El dia 22 prop passat tornaren a Torroella els torroellencs amnistiats. Els acompanyava el diputat a Corts senyor Mascori. Es formà una manifestació precedida de banderes i pancartes i acompanyada per l'orquestra «Els Montgrins». La manifestació es dissolgué a la Plaça de la República després dels parlaments pronunciats per diversos oradors.

CARNAVAL.— El Carnaval d'enguany s'ha celebrat amb força animació, degut als balls organitzats per les societats «Montgrins» i «Esplai». Es donaren també, audicions de sardanes a càrrec de la coneguda cobla «La Principal de Tarrassa». El dimarts es celebrà a la Plaça de la República el típic «Ball de les deu» amb abundància de parelles abillades amb amb vistosos vestits de disfraç. Les sessions de cinema es veieren igualment molt concorregudes.

EL TEMPS.— Després de llargs dies de temps apacible, impropis de l'hivern, durant aquesta quinzena han sovintejat les pluges alternant amb la tramuntana, la qual cosa ha portat un canvi de temperatura molt sensible.

AVIS D'ADMINISTRACIO

Als subscriptors que no han satisfet la subscripció de l'any passat, i als quals hem enviat el rebut, demanem que tinguin la bondat de enviar-nos el seu import, del contrari retirarem la remesa.

AGRICULTURA I RAMADERIA.—Fa prop de vint anys que uns quants catalans entusiastes comprenent la necessitat d'eixamplar els horitzons de la cultura nostrada, per tal de bastir una Catalunya floreixen i rica, s'emprehgueren la patriòtica tasca d'estimular la publicació de revistes i llibres especialitzats, escrits en la nostra llengua, que divulgessin el saber dels nostres professors i tècnics a cada una de les activitats: del comerç, de la indústria, de l'agricultura, de la ciència, de la pedagogia, etc.

Heu ací, doncs, *Agricultura i Ramaderia*, una de las revistes fundades per aquell estol de patriotas que durant dinou anys ha aparegut sense interrupció i que avui, més jove que mai, prossegueix la seva tasca d'ensenyament i divulgació agrícola i ramadera, sense descuidar la defensa dels problemes econòmics i socials que afecten la nostra terra.

Agricultura i Ramaderia és presentada amb tota la dignitat que requereix una revisia de la seva classe i no desmereix al costat de moltes altres que, a causa de no ésser escrites en català, tenen un radi d'acció més vast i poques d'elles poden gloriarse d'una vida tant llarga i fecunda.

Al entrar al vintè any de la seva publicació, amb tot l'entusiasme dels seus millors temps, és el més falaguer auguri de la nostra potencia racial i de l'esplendor ascendent de la nostra pàtria.

Es ven una partida de
mobles usats, en molt
bon estat i a preus
baratíssims.

Dirigir-se a _____

Eduard Viñas

MONUMENT. — Per a perpetuar la memòria del notable pintor Francesc Gimeno, s'aixecarà a Barcelona un monument, costejat per subscripció popular. S'ha encarregat al seu fill Marí un bust, que emmonlat en bronze, figurarà al monument.

NOMENAMENT PARROQUIAL — Nostre amic Mn. Pere Sala i Masferrer, fins ara vicari de Cadaqués, ha estat nomenat per a exercir el mateix càrrec a Tordera.

Moviment de Població

Mes je gener

NAIXEMENTS: 1 dona.

DEFUNCIONS:

Joan Presas Amer, 66 anys, infecció urinària.
Maria Hosienc Ruiz, 60 anys, miocardiis
Maria Junquer Poch, 60 anys, asistòlia.
Joaquim Tril Navalls, 77 anys, miocardiis.

Total: 4

R.C.A. Radiola

Radioients

Abans d'adquirir el vostre aparell, demaneu una prova sense compromís del

 R. C. A. RADIOLA

la marca que avantatja totes les marques. El model 1936 entre altres innovacions que són moltes, va equipat amb làmpares metàl·liques patent R. C. A.

Venda a llargs terminis.

AGENT: _____

FLORENCI CARBO

Carrer Montgrí, 6

TORROELLA DE MONTGRI

GARATGE PARC

PUPIL·LATGE D'AUTOMÓBILS

Gasolina, Petroli, Grasses, etc.

SERVEI PERMANENT

Saló de Sant Joan, 2 i 4 - Telèfon 50.569

B A R C E L O N A

HOTEL EUROPA

ESPLENDIDES HABITACIONS
AMB AIGUA CORRENT I BANY.
SERVEI A LA CARTA I MOLT
ECONOMIC. PENSIO COMPLE-
TA, VUIT PESSETES.

AQUEST HOTEL ESTA SITUAT
AL PUNT MES CENTRIC DE LA
CIUTAT I AMB VISTES
A LA RAMBLA

BOQUERIA, 12 (Tocant a la Rambla)

B A R C E L O N A

Cinema Montgrí

Magnífic Programa Cinematogràfic

Diumenge, 8 de març de 1936. Tarda i nit.

El pan nuestro de cada día

per Karen Morley - Tom Keene
Bárbara Pepper

Más fuerte que un toro

Dibuix del gran POPEYE.

Revista "Paramount"

Explicada en espanyol.

Barcarola

Barcarola

amb

Gustav Fröhlich

Lida Barova

Willy Birgel

Hilde Hildebrand

PROXIMAMENT:

El Conde de Montecristo

Elisso Landi i
Robert Donat

La Feria de la Vanidad

Primera pel·lícula en color natural i efectes en relleu.

La destrucción del Hampa